

Innledning:

I 1899 fikk Johan Lorentsen jobb som klokker i Mari kirke, og lærer ved Ytre Enebakk skole. Jeg synes velkomstbrevet han fikk av Enebakk kommune er både rørende og talende for bygdas mottagelse; og til inspirasjon for alle som skal ta imot nye i sitt nærmiljø:

Herr lærer Johan Lorentsen! Som telegrafisk meddelt dem av sokneprest Aagaard har Enebakk skolestyre ansat Dem som lærer i Ytre Enebakk og klokker i Mari kirke. Skolen har en særdeles naturskjønn beliggenhet ved den lille yndige innsjø. Den lille hvidmalte kirke, hvori det er gudstjeneste hver 3die søndag ligger på en høyde et par hundrede meter ovenfor skolen, der lærenes bolig er. I lærerens kjøkken er vandpumpe, hvortil lærerinden også har adgang, samt nedgang til sin afdeling av kjelleren. Denne ulempe vil ialfald for tiden være liden, da lærerinden er en kristelig og ualminnelig elskværdig kvinde. Det var i alt 34 ansøgere til posten. Jeg gratulerer Dem med posten! Måtte Herrens rige nåde og velsignelse også følge Dem i vor bygd! Velkommen!

Enebakk skolestyre 6.desember 1899.

Ærbødigst Thorvald Heiaas, p.t. formand

Visitansens formål er å oppmuntre, inspirere og veilede, og det ønsker jeg å gjøre i dette foredraget ved både å anerkjenne - og å utfordre kirke og lokalsamfunn, og jeg bruker Den norske kirkes nye strategiplan som en ramme. Dere finner den på siste side i manuset. Jeg håper at det vil gi kirken her i Enebakk en hjelp til å se fremover og sammen med alle andre gode krefter her virkeliggjøre det som er både Borg bispedømmes og hele Den norske kirkes visjon: «Mer himmel på jord»

Kirken åpner rom for tro

I våpenhuset er det en spent og forventningsfull stemning idet kirkeklokkene slår de siste slagene og prosesjonen med konfirmantene gjør seg klar.

En av dem rekker en siste titt på programmet og utbryter begeistret: «Yes! Vi skal synge «Som barn i ditt hus!»»

Når ungdommer på 15 år kan kjenne seg igjen i den sangen, og kjenne at de hører hjemme både i sine lokale kirker her i Enebakk, og i den verdensvide kirke, da har kirken virkelig åpnet ROM FOR TRO.

Her i Enebakk kirke er det en snart 1000-årig historie for det. Gudstjenestene og de kirkelige handlingene som finner sted der og i Mari kirke, som dåp, vigsel og gravferd, har endret form og stil gjennom tusen år, men innholdet er det samme. Kirken i Enebakk har turt å gå nye veier for å åpne rom for tro for enda flere.

På Flateby er de tradisjonelle søndagsgudstjenestene etter søknad til biskop endret til søndagsskolegudstjenester tilpasset målgruppen. Dette er nytenking som bør videreføres inn i det nye bygget som nå planlegges på Flateby.

Under pandemien måtte dåp foretas i egne gudstjenester pga antallsbegrensningene. De mange gode tilbakemeldingene på disse gjorde at menigheter ble oppfordret til å ta med disse erfaringene videre. I Enebakk har kirken gjort egne dåpsgudstjenester til normalen. Det er et spennig grep, som vurderes som svært vellykket. Dåpsfølgene øker i størrelse, og mange opplever det som mer personlig og trygt. At man mister noe, som mulighet for nattverd og fellesskap med den øvrige gudstjenestefeirende menighet, er mulig å kompensere for ved f.eks å invitere familier som har hatt dåp til flere gudstjenester knyttet til breddetiltak i trosopplæringen årene etter dåpen. Jeg vil oppfordre dere til å fortsette å teste ut fleksible løsninger for dåp også utover

dåpsgudstjenester søndager, slik at man kan møte behovene hos små og store dåpssøkende.

Kirken har et stort og viktig ansvar for å legge til rette for at døpte får opplæring og opplever tilhørighet til fellesskapet. Trosopplæringsreformen som kom for et drøyt tiår siden gav kirken midler til å utføre dette oppdraget. Disse blir primært brukt til å lønne ansatte. I Enebakk har det over tid vært utfordrende å få til kontinuitet i disse stillingene. Dette har arbeidet lidd under. Det som gjøres er bra, men kapasiteten begrenser hvor langt og bredt man når. Det er helt vesentlig at det jobbes tverrfaglig og planmessig for både å skape et godt team med gode arbeidsvilkår, og ikke minst gode møtepunkter for både døpte og andre interesserte.

Siden det er få faste kontinuerlige tiltak blir det viktig å koble breddetiltak og kontinuerlige tiltak for gjensidig å forsterke hverandre.

Mari-klubben er et godt eksempel på et flott kontinuerlig tiltak som kan danne utgangspunkt for tiltak spesiallaget for det enkelte årskull. Jeg fikk være med på klubben siste dagen på visitas. En innholdsrik kveld der alle sanser ble tatt i bruk. Inne var det sang, formidling av skaperverkets mysterier, lystenning og bønn.

Etterpå var det full fart utendørs med setting av poteter og grønnsaker; leker og hjemmelaget potetchips. En stor gjeng frivillige sørget for en god ramme rundt det hele. Og alle, både små og store, så ut til å kose seg stort. Hit kan man frimodig invitere fra babysang og andre tiltak.

Samme dag fikk jeg møte noen av årets konfirmanter; bare en uke eller to etter den store dagen deres. De var godt fornøyde med det de hadde vært med på. Men hvilke muligheter har de til å holde på den gode relasjonen som er skapt gjennom dette året? Når det ikke finnes et ungdomsarbeid å vokse inn i må det skapes møteplasser. En mulighet er å invitere dem til å være medhjelpere på

trosopplæringstiltak for barn. Barna synes det er gøy å være med ungdommer, og ungdommene kan få være fine forbilder. Både Tårnagent og Lys Våken er godt egnet til dette. Jeg vil oppfordre til å arbeide systematisk for å få til dette. Det kan bli en start på å gi ungdommer et fellesskap i kirken også etter konfirmasjonstiden.

Alle menigheter ønsker seg et stort og godt ungdomsarbeid i tillegg til konfirmantarbeidet. Derfor er det en tendens til «glemme» konfirmantene når man snakker om ungdomsarbeid. Det må vi ikke. I Enebakk er halve kullet av 14/15 åringer i kommunen med på et omfattende konfirmant-opplegg gjennom et helt skoleår, og det er vesentlig at kirken legger vekt på å gjøre det godt. Forskning fra alle de nordiske land viser at konfirmanter liker leir best av alt i konfirmasjonstiden. Det kreves tilstrekkelig voksenkapasitet og god HMS for å gjennomføre leir. Jeg vil oppfordre menigheten til å forsøke å finne nye løsninger for å gjennomføre leir igjen.

Trosopplæringsreformen har kirkens oppdrag som folkekirke som utgangspunkt. Dette oppdraget kommer også sterkt til uttrykk gjennom kirkelige handlinger som gravferd og vigsel. 86% av de som døde i Enebakk i fjor ble gravlagt kirkelig, og arbeidet som gjøres i møte med pårørende er av uvurderlig betydning. Evangeliet forkynnes både i handling, gjennom respektfulle møter, klok veiledning og varm mottagelse, og i ord og musikk i selve gravferden. Vigselsstradisjoner endres hele tiden, og det er ikke lenger en selvfølge hverken å gifte seg, eller gjøre det i kirken. I Enebakk var andelen kirkelig vigsler av totalt antall vigsler i fjor hele 50%. Det er høyt, og jeg vil oppfordre til å benytte dette til å gjøre kirkens fleksible tilbud kjent. Kirken kan legge til rette for verdige og fine vielser selv uten stor fest og mange gjester. I Enebakk er det også mange som ønsker vielse andre steder enn i kirkene, og prestene har vist stor fleksibilitet for å etterkomme det.

Kirkens oppdrag er å forkynne evangeliet gjennom hele livet. Det betyr å arbeide for å skape rom for tro også for de som bor på sykehjem eller annen institusjon i kortere eller lengre perioder. Der er det helt avgjørende at rettighetene rundt tros- og livssynsbetjening ivaretas. Det var en stor glede å besøke Ignagard avdeling av Enebakk Sykehjem, der også avdelingen Kopas var representert, og oppleve den høye bevisstheten ledelsen hadde på dette feltet. I alle inkomstsamtaler tematiseres behov på livssynsfeltet i tråd med forventningene i regelverket. For de som har en kirkelig tilhørighet blir det også spurt etter yndlingssalme, så betjeningen har kunnskap om det tilgjengelig for aktuelle situasjoner. Dette er en veldig god praksis, som bidrar til å fastholde beboernes livskvalitet.

Kirkens arbeid på disse stedene er preget av gode tradisjoner og relasjoner. Prestene er tilgjengelige for samtaler i tillegg til de faste andaktene og sangstundene. Det legges og opp til samhandling med andre aktører, eksemplifisert ved prosjektet kalt «Andakt med noe attåt» der målet er å få tilbake noe av det man mistet under pandemien. 4 ganger i året er det sangstund og loddsalg, der helselaget står for det siste. I prosjektbeskrivelsen henvises til Stortingsmelding 15 fra 2018, «Leve hele livet», der det står: «Helse og omsorgstjenestene må sørge for at den enkeltes tros- og livssynsutfoldelse blir ivarettatt. De bør derfor innføre faste prosedyrer og samarbeide med tro- og livssynssamfunn slik at de kan møte brukernes og de pårørendes behov». Dette er forankret i grunnlovens bestemmelser om religionsfrihet.

Det er flott å se den lokale samhandlingen på dette feltet. Jeg vil oppmuntre til årlige samarbeidsmøter på dette feltet, og skriftliggjøring av samarbeidet. Jeg oppfordrer også til å drøfte tilbudet til hjemmeboende eldre med bistandsbehov i disse møtene, slik at kirkelig betjening tilkalles også til de som bor hjemme når det er ønsket.

Det folkevalgte menighetsrådet der sokneprest er fullverdig medlem oppnevnt av biskop, har ansvaret for å «vekke og nære det kristelige livet i soknet.»

Jeg fikk møte rådet første kvelden her i Enebakk, og opplevde et engasjert råd som vil det beste for hele kommunen. Flere av dem sa uoppfordret under presentasjonen: «Det er gøy å sitte i menighetsrådet!» Til høsten er det kirkevalg, og jeg vil oppfordre alle til å fremsnakke og løfte opp de folkevalgte frivilliges rolle og betydning i kirken.

I mitt møte med rådet ble jeg særlig utfordret til å si noe om kommunikasjon utad, og gi hjelp til å gjøre kirkens arbeid kjent. Mitt første råd er: «Lytt til erfarne fjellfolk!» Kommunikasjon er et fag, og det finnes mange gode fagfolk på feltet i kirken, både i prostiet, bispedømmet og nasjonalt. De nasjonale kampanjene rundt f.eks dåp, konfirmasjon, kirkevalg og Allehelgen gir enorm drahjelp lokalt om man kobler seg på. Det er veldig lite som skal til lokalt før man kan oppnå stor effekt av markedsføringen som rigges og betales sentralt, ikke minst på sosiale medier. Dette kan man også enkelt følge med på om når ut, gjennom detaljert statistikk som de største some-plattformene deler med brukerne.

Jeg vil og oppfordre til at dere tydelig plasserer det strategiske ansvaret for kommunikasjon hos en person i staben, selv om alle må bidra på sine felt. Dernest er det nødvendig å jobbe planmessig. Kommunikasjonsrådgiver på bispedømmekontoret kan bidra med kompetanse og materiell til dette.

Jeg vil også oppfordre til at det innarbeides rutiner for digital kalenderbruk så den digitale plattformen «Skjerikirken» viser alle kirkens arrangementer. For den interne kommunikasjonen mellom råd og stab vil jeg sterkt anbefale å ta i bruk det digitale verktøyet «Kirka vår» inn mot ny menighetsrådsperiode. Det er en hjelp til strategisk arbeid i soknet, ved at alle planer, aktiviteter og ressurser er synlig på samme sted. Også dette kan rådgivere på bispedømmekontoret bidra til å komme i gang med.

Fordi kirkens arbeid ikke er aktivitet for aktivitetens egen skyld, eller for å nå et budsjett, er det viktig at vi stadig søker tilbake til kildene. Det var godt å hvile i Enebakk kirke sammen med bønnegruppa onsdag formiddag og be for verden, landet vårt, bygd, folk og arbeid. Et bønneliv som pulserer under alt vi gjør er viktig for at vi ikke skal løpe fra oss selv i iveren etter å bygge kirke. Takk til alle som trofast ber for kirken i Enebakk, enten alene eller sammen med andre.

Kirken er der livet leves

Under onsdagens møte med frivilligheten i Enebakk fikk vi høre en tankevekkende uttalelse fra idretten: *«Vi er alle opptatt av dugnadsånd, og kan bli litt indignert når foreldre ikke stiller opp der barna deres er med. Men vi må respektere at mange har en grunn til å holde seg hjemme, eller ikke mulighet til å kjøpe opp sokkene eller loddene som skulle vært solgt. Vi må sørge for at resultatet ikke blir at barna deres ikke får delta. Tenk om dere som har noe tid og krefter til overs kunne hjelpe til der foresatte ikke har mulighet»*

Dette er et spennende og utfordrende perspektiv på frivilligheten. At det også er et rettferdighets- og rettighetsarbeid, der lokalsamfunnet står sammen om å gi alle de samme mulighetene.

Kirken i Enebakk har et godt samarbeid med mange lokale lag og foreninger. Hensikten med møtet var å utveksle erfaringer, og legge til rette for nye samarbeidskonstellasjoner. Det fungerte! Jeg vil oppfordre kirken til å ta initiativ til et årlig møte etter denne malen. Dette kan kirken gjøre siden den

selv er en stor frivilligaktør, har ansatteressurser til å rigge det, har hele aldersspennet 0-100 som målgruppe, og bruker mange ulike virkemidler i arbeidet. Det vil derfor være svært mange mulige kontaktpunkt med den øvrige frivilligheten. Gudstjenestelivet kan gjennom dette berikes med sang og musikk-krefter, og mange av foreningene vil kunne bidra inn i ulike trosopplæringstiltak med sin kompetanse. Kirkerommene benyttes noe som konsertarena, men må gjerne lånes ut til lokale aktører i enda større grad. Mange barn og unge i Norge har sine første spille- eller syngerfaringer for et publikum i kirker.

Det blir også spennende å se hvordan den nye «Frivillighetens arena» på Gamle Kirkebygden skole som kommunen står bak kan bidra til ytterligere samskaping.

Babysang er et veldig godt eksempel på at kirken er der livet leves. Her møtes foreldre i en periode av livet som både byr på helt nye erfaringer, og som kan være litt overveldende. Det nyfødte barnet gjør alle rundt ekstra sårbare, og fellesskap med andre nybakte foreldre gjør godt. Sangen og samspillet med den lille, kan være med å gi gode rutiner som også kan tas med hjem, med kveldsbønn og bordbønn som hjemmets tidebønner.

Det er flott at kirken har tilbud om babysang både i Ytre Enebakk og på Flateby. Jeg vil oppfordre til styrke arbeidet ved å søke å engasjere frivillige til det praktiske, og samarbeide med kommunen for å nå ut til foreldre som trenger å etablere nettverk i en ny, og iblant krevende, fase av livet.

I løpet av visitasen fikk vi høre en fin fortelling om å bli møtt godt av kirken akkurat der livet leves og når det kreves noe ekstra av en

«Vi var litt spente og usikre da vi kom til kirkegården for å være med på urnenedsettelsen. Vi var jo vant til kistegraver i vår familie. Usikkerheten forsvant helt da kirkegårdsarbeideren kom rolig imot oss med urna, og forklarte hva som skulle skje, og hva vi kunne velge å gjøre selv. Det ble en fin stund, der

barnebarn var med å fylle det lille hullet med jord. Fin, mye takket være god veiledning av en imøtekommende kirkens mann»

I Enebakk er kirkegårdene usedvanlig vakre, og det nærmeste vi kommer offentlige parker i kommunen. Det har både med beliggenhet og skjøtsel å gjøre. Kirkegårdene er til for alle, uavhengig av tro- og livssyn. Kirken er tiltrodd oppgaven som forvalter av dem på vegne av storsamfunnet, og gjør dette på en profesjonell måte her i Enebakk. Kirkegårdsarbeiderne er ansatt i kirken, og stolte av det, men møter alle med den samme respekt og varsomhet. I møte med dem ute på Mari kirkegård uttrykte de stor glede over arbeidet, og en god rolleforståelse. De ivaretar også en funksjon som et slags «sentralbord i felten». Ikke alle synes det er like enkelt å ta en telefon til et kontor for å spørre om noe som omhandler såpass sårbare ting som død og grav, og da er et vennlig menneske bak en kantklipper, med «Kirken i Enebakk» på brystet, et trygt og godt sted å starte samtalen.

Kirken i Enebakk har også åpnet for en videre bruk av kirkegårdene ved å etablere «Barnas blomsterhage» og ved å bruke «Kristuskransen» som utgangspunkt for bønnestasjoner de som ønsker det kan benytte. Det er flott at kirken er tilstede som en trygg og respektfull forvalter av den felles møteplassen som gravplassene er.

En ganske annen møteplass er skolene. Her jobber dedikerte lærere hver dag for at barn og unge skal lære å leve sammen på tvers av ulik bakgrunn, kultur, tro og personlighet.

Jeg fikk lede en time for en av 9.klassene på Mjær ungdomsskole der temaet nettopp var å leve sammen i et mangfoldig samfunn. Elevene ble utfordret til å ta stilling til ulike påstander om hvordan samfunnet rommer ulikhet. Det var både tankevekkende og skremmende at det sterkeste utslaget kom da de skulle ta stilling til påstanden «Det er lett å være skeiv og ung i Norge». Det var den store majoriteten helt uenig i. Når de ble utfordret på å si noe om hvorfor, kom

det frem at de observerer at unge skeive må tåle mye hatmeldinger og vonde kommentarer. Dette er virkelig ikke noe vi som kirke og samfunn kan leve med. I Borg bispedømme ønsker vi å jobbe systematisk for å endre holdninger. I mars vedtok bispedømmerådet, bispedømmets demokratiske organ, en uttalelse der vi ønsker en bred kirkelig deltakelse på Pride, anerkjennelse av, og rettigheter for, alle med LHBT+ identitet, og at kirken markerer dette med å feire Regnbuemesser i hvert prosti. Her i Nordre Follo prosti vil det bli holdt en messe i løpet av året, og det er mulig å hente erfaringer derfra om man ønsker å gjøre dette også her.

I møte med skolens ledelse fortalte de om utfordringer knyttet til det de kalte «skolekondis». Flere ungdommer enn før sliter med å bygge opp en større motstandskraft til å tåle at livet iblant er vanskelig. Kirken møter mange i forbindelse med konfirmasjonstiden, og jeg vil oppfordre til å samarbeide om denne tematikken. Vi vet både fra forskning og erfaring at tro er noe som bygger motstandskraft i det å mestre livet. Kirken kan derfor tilføre ungdommer mye ved å møte dem der de lever livet, og sammen med dem skape en fortelling om seg selv der de er verdige og elsket. Jeg slutter meg gjerne til det en i skoleledelsen sa: «Vi må elske dem i hjel!» Det vil styrke opplevelsen deres av å være gode medborgere som har noe å bidra med i samfunnet,

Også i møtet med kommunens ledelse var ungdom og oppvekst tematisert. Kommunen er tydelige på at kirken er en ønsket samarbeidspartner både på dette feltet, og på andre områder. Relasjonen mellom kirke og kommune er preget av tillit og åpenhet. Det er flott å se.

Jeg oppfordrer til å formalisere samarbeidet også der det fungerer godt uformelt nå. Kriseberedskap og kirkens relasjon til kommunens kriseteam er et slikt område.

Et konkret samarbeidsprosjekt som nå ligger foran er bygging av det nye Flatebytnet. I forrige visitas hit til Enebakk, i 2013, skrev daværende biskop at

planene om et rent kirkebygg ikke var realiserbare, men at han ville følge prosessen med et alternativt bygg med spenning.

Nå er vi kommet et godt steg videre, ved at kommunestyret i desember 2022 gjorde vedtak om et seremoni- og aktivitetsbygg med prosjekteringstart i 2024 og bygging i 2025/26.

Jeg vil oppfordre menighetsrådet til snarlig å opprette et utvalg eller en arbeidsgruppe som får mandat til å representere kirken i prosjekteringsfasen. Kirken har lagt inn betydelig midler i potten, og det er helt vesentlig at bygget får en utforming som gjør at det kan fylle funksjonen som arena for mange slags aktiviteter ikke minst for barn og unge i tillegg til å fungere som seremonilokale. Flateby er det området i kommunen der det forventes sterkest befolkningsvekst i årene som kommer, og da er egnede lokaler på stedet der livet leves i hverdagen av avgjørende betydning.

Kirken er mer for flere

Å si at kirken skal være mer for flere innebærer at vi innser at alle virksomheter, også kirken, står i fare for å bli innadvendt og konsentrere oss om de få, fremfor å se utover.

Kirken i Enebakk har valgt «Se!» som overskrift dette året. Og flere ganger under visitasen har jeg hørt medarbeidere si at de ønsker å møte folk i «øynehøyde», som likeverdige mennesker.

Kirkens diakonale ressursgruppe var jeg godt kjent med fra før, og har igjen latt meg imponere over denne spesielle typen frivillighet som utøves. Den har funnet sin plass i det vanskelige tomrommet som kan oppstå mellom offentlig

hjelpeapparat og de som har behov for hjelpen i kortere eller lengre perioder av livet.

Arbeidslivsforsker Angelika Schafft har publisert forskning som gruppa har nyttiggjort seg, og jeg fikk treffe henne under visitasen. Hun utfordret oss på hvordan vi snakker om, og tenker om, det å motta ytelser fra det offentlige. Vi tenker ofte at det oppleves som noe skambelagt å være avhengig av trygd. Det kan være, sier hun, men da er det vår jobb å holde frem at man fortjener sin inntektssikring. Det viktigste er ikke hvor pengene kommer fra, men at man opplever at det er behov for en, et eller annet sted. Ofte er en arbeidsplass et godt sted å «bli behøvd». Da er arbeidsgiver inkluderingskompetanse viktig. Her er Enebakk et forbilde for mange. Det er noe jeg skal ta med meg videre til inspirasjon for andre.

Schaft fremholder også at hjelpeapparatet heldigvis veldig ofte virker godt! Men det hender det offentlige må ha litt hjelp til å hjelpe, og her kommer ressursgruppa inn. Jeg vil se på hvordan vi kan bringe erfaringene videre uten at dere i Enebakk selv må bruke alt for mye tid og krefter på det. Modellen må utvikles så fleksibel at den kan tilpasses ulike kommuner og kirkelige miljøer.

For noen oppstår behovet for å få hjelp til å ramme inn livet sitt tidlig. De aller fleste ungdommer i Enebakk har det veldig bra. Siste Ungdata-undersøkelse viser at det store flertallet har gode venner, er fornøyd med foreldrene og trives på skolen. Men i møte med politi og kommune fikk jeg høre om de krevende sidene ved ungdomsmiljøet også. På Sand gård er det etablert et arbeid som støtter ungdommer som opplever utfordringer. Kirken har støttet dette prosjektet økonomisk, og jeg vil sammen med menighetsrådet se på mulighetene for å videreføre denne. Jeg fikk møte ungdommene selv, og ser hvor viktig det både er å forebygge, og å unngå videre rekruttering til miljøer vi vet fungerer nedbrytende. Det var godt å høre at ungdommene hadde tro på fremtiden, og håpet på jobb og familie og et trygt liv.

Jeg har hørt noen ganger under visitasen at Enebakk er en liten og oversiktlig kommune, der «alle kjenner alle». Selv om det er mye fint og sant i det, vil jeg likevel utfordre den sannheten litt.

Enebakk har 11382 innbyggere. Det betyr nok at det er lett å få oversikt over strukturer og ledersjikt. Men ikke at alle kjenner alle. 2673 har enten selv innvandret til Norge, eller er barn av innvandrere. Vi må ta høyde for at det for mange av dem er mer krevende å etablere nettverk enn for dem sin har røtter her lengre tilbake. Et stort antall er trolig katolikker, da mange kommer fra Polen og Litauen.

Jeg vil oppfordre kirken til å søke samarbeid med den katolske kirke for å kunne tilby utlån av Enebakk kirke til messer og samlinger. Det er et godt økumenisk samarbeid med andre kristne menigheter som driver sin virksomhet i kommunen, men jeg vil og oppfordre til å innlemme representanter fra de kirkesamfunn som har mange medlemmer her, selv om de mangler en lokal forsamling. Noen tilhører andre religioner. Dialogarbeid er viktig for at samfunnet vårt skal tåle mangfold og være motstandsdyktig mot fordomsfullhet og rasisme. Jeg vil anbefale å koble seg på nettverk for dialog, for eksempel gjennom arbeid i regi STL (Samarbeidsrådet for tro og livssynssamfunn). I Borg arbeides det nå for å utvikle et regionalt STL-nettverk man kan dra nytte av.

«Å være mer for flere» kan høres slitsomt ut, om det er en selv som skal strekke seg enda litt lenger i alle retninger. Mange kirkelige ansatte og frivillige har til tider strukket seg litt for langt, og fått strekkskader. Klarer vi derimot å fordele oppgavene på flere, blir både jobben morsommere, og resultatene bedre. Det er også viktig å se utover «den indre krets», og utvide perspektivet på hvem som kan bidra.

Det var flott å høre at responsen Torunn får når hun ringer rundt for å utfordre nye frivillige ofte er positiv. Kirken har prioritert å bruke noen midler slik at hun kan være frivillighetskoordinator. Det er svært god bruk av midler. Når

stemmen i andre enden sier «Så fint at du ringer!» skjønner vi at dette er riktig prioritering. Enhver ny frivillig vil tilføre noe med både sin innsats og sitt nettverk. Frivilligheten i Enebakk menighet spenner over et vidt register. Forskning viser at det er viktig å pleie relasjonene til frivillige. De må verdsettes og sees. Dette kan gjøres både av andre frivillige og av stab. Den samme forskningen viser også at det ofte er vel så lurt å spørre etter hva den enkelte kan bidra med, som å bare fylle ut konkrete oppgaver som alltid har vært der. Når vi spiller på den enkeltes ressurser kan det oppstå tiltak og aktiviteter vi aldri hadde tenkt på selv. Som nevnt i et tidligere avsnitt oppmuntrer jeg og til økt samarbeid med kommunens øvrige frivillighet.

Staben i Enebakk er preget av kontinuitet på noen felt, og av utfordringer med å få bemanning på plass på andre. De siste 6 årene har de brukt «Veiledning i stab» som metode for å styrke samarbeidet. Det er flott at dette arbeidet er prioritert høyt, og det vil stadig være under utvikling. Flere i staben har også bidratt i bispedømmets veiledningsarbeid, og jeg vil både takke for bidragene som er gitt, og ta med erfaringene herfra videre i arbeidet med veiledning i Borg.

Avslutning

Jeg vil takke alle som har forberedt og lagt til rette for denne visitasen. Både sokneprest og kirkeverge, som har hatt hovedansvar for menighetsrådets innberetning og for planleggingen, og staben ellers. Jeg vil og takke menighetsrådet ved leder for mottagelse og aktiv medvirkning hele uka. Og en stor takk også til de som har tatt imot meg fra kommunen og på skole og sykehjem.

Jeg vil avslutte dette foredraget med å gjenta noen ord fra prekenen jeg holdt i Enebakk kirke tidligere i dag:

Dette er kirken i Enebakk sitt oppdrag: Å arbeide på en slik måte at stadig flere gjenkjenner at den treenige Gud er her, midt i det vakre landskapet. Når livet er godt og smiler. Og når det er tøft, og utfordringer og problemer står i kø. Vi er kalt til å følge etter Jesus, som ser mennesker og setter oss fri, som tjener og tar vare på naturen og som ber og lovsynger sin Far i himmelen.

Følg kirken i Borg!

Facebook:

#Biskop Kari i Borg

#Den norske kirke i Borg

Mer himmel på jord

Strategiske mål for Den norske kirke i Borg
I perioden 2022–2029 vil vi at:

1. Den norske kirke er synlig i samfunnet, oppleves relevant og engasjerer seg i menneskers liv.
2. Flere opplever tilhørighet og fellesskap ved å søke dåp, konfirmasjon og delta i barne- og ungdomsaktiviteter
3. Flere deltar i og opplever gudstjenester, kirkelige handlinger og kirkelige møteplasser som inkluderende og trosstyrkende fellesskap.

Den norske kirkes strategi for 2022–2029	 Kirken åpner rom for tro	 Kirken er der livet leves	 Kirken er mer for flere
 Kirken for den enkelte	Forkynner evangeliet til mennesker gjennom hele livet	Styrker kirken som kulturarena og forvalter av kulturarv for alle generasjoner	Gir tilhørighet og skaper gode møteplasser og fellesskap fysisk og digitalt
 Kirken i samfunnet	Fremmer verdier som utfordrer og som bygger et godt samfunn for alle	Bidrar til å virkeliggjøre bærekraftsmålene – lokalt, nasjonalt og globalt	Motvirker utenforskap og utforsker nye måter å være kirke på
 Kirken som organisasjon	Styrker gjennom sin organisering en levende og nærværende folkekirke	Samhandler med organisasjonslivet, andre tros- og kirkesamfunn, offentlige, private og ideelle aktører	Skaper mangfoldig, rekrutterende og inkluderende arbeidsplass og frivillighetsarena

Den norske kirke er en bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke, som vitner i ord og gjerning om frelse, frihet og håp i Jesus Kristus.

DEN NORSKE KIRKE
Borg bispedømme